

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1184/2024
25.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Перовић Марић, адвокат из ..., против туженог ДОО за производњу, трговину и услуге „ЦО Марков“ из Кикинде, чији је пуномоћник Бранислав Сивчев, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2867/23 од 17.01.2024. године, у седници одржаној 25.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2867/23 од 17.01.2024. године у преиначујућем делу и **ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Кикинди П1 44/23 од 28.09.2023. године у делу који се односи на поништај решења, накнаду штете уместо враћања на рад у висини једне зараде, накнаду штете због изгубљене зараде и трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове поступка по ревизији у износу од 136.500,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправке ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П1 44/23 од 28.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужиоцу незаконито престао радни однос код туженог и да се поништи као незаконито решење туженог од 04.06.2021. године, да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду штете због незаконитог отказа уговора о раду у износу од 280.440,00 динара, односно осам зарада запосленог, накнаду штете због изгубљене зараде за период од 22.05.2021. године до 30.09.2021. године, за период од 16.03.2022. године до 30.07.2022. године и за период од 02.12.2022. године до дана пресуђења у месечним износима од по 35.055,00 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа до исплате и да се обавезе тужени да у корист тужиоца уплати припадајуће доприносе обавезног социјалног осигурања код надлежних организација социјалног осигурања за период од 22.05.2021. године до 30.09.2021. године, за период од 16.03.2022. године до 30.07.2022. године и за период од 02.12.2022. године до пресуђења. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади парничне трошкове у износу од 285.825,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2867/23 од 17.01.2024. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена и првостепена пресуда делимично преиначена тако што је утврђено да је тужиоцу незаконито престао радни однос код туженог и поништено решење туженог од 04.06.2021. године и обавезан тужени да тужиоцу по основу накнаде штете уместо враћања на рад исплати износ од 35.055,00 динара (једна зарада), да му по основу изгубљене зараде за период од 22.05.2021. године до 30.09.2021. године, за период од 16.03.2022. године до 30.07.2022. године и за период од 02.12.2022. године до дана пресуђења исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, као у садржини тог става, као и да у корист тужиоца за наведене периоде на досуђене месечне износе изгубљене зараде уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање код надлежних служби. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка, тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 285.825,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 274.500,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке у преосталом делу жалба тужиоца је одбијена, а првостепена пресуда у преосталом одбијајућем делу потврђена. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 49.500,00 динара. Ставом петим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на жалбу.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог од 08.10.2019. године на пословима У периоду од 21.12.2020. године до 21.05.2021. године тужилац се континуирано налазио на боловању. Боловање му је закључено на основу оцене првостепене лекарске комисије од 21.05.2021. године из разлога што није благовремено упућен на првостепену лекарску комисију без образложења кашњења од стране изабраног лекара. У одлуци ове лекарске комисије наведено је да је први дан спречености тужиоца за рад 21.12.2020. године а да му је од дана 22.05.2021. године престала привремена спеченост за рад. Првостепена комисија је 24.05.2021. године у поподневним часовима своју одлуку путем мејла доставила изабраном лекару тужиоца - лекару опште праксе др ББ. Она је наведену одлуку унела у картон пацијента следећег дана 25.05.2021. године и у току преподнева телефоном позвала тужиоца и обавестила га да му је комисијски престало боловање са датумом

21.05.2021. године. За постојање наведене одлуке лекарске комисије тужени је сазнао тако што је у понедељак 24.05.2021. године позвао изабраног лекара тужиоца др ББ који му је рекао за одлуку комисије. На писмени захтев туженог од 01.06.2021. године лекар је издао извештај о привременој спречености тужиоца за рад у којем је као први дан привремене спречености за рад наведен 21.12.2020. године, а последњи 21.05.2021. године. По закључењу боловања тужилац није долазио на посао 22, 24. и 25.05.2021. године, а свој изостанак није оправдао. Дана 25.05.2021. године тужени је сачинио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду због учињене повреде радне обавезе из члана 18. Уговора о раду. Тужени је тужиоцу поштом, препорученом поштом послао предметно упозорење, које је тужилац примио 26.05.2021. године. Тужилац се није изјаснио на упозорење, нити се у даљем периоду појавио на послу. Тужени је 04.06.2021. године донео решење о отказу уговора о раду по основу члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, односно члана 18. став 1. тачка 13. Уговора о раду – неоправдано узастопно изостајање са рада 3 радна дана или неоправдано изостајање са рада више од 5 радних дана са прекидима у току од 12 месеци. У образложењу решења наведено је да је тужиоцу закључено боловање са даном 21.05.2021. године, те да је био у обавези да се јави на рад 22.05.2021. године, што тужилац није учинио, нити се наредног дана јавио на рад, те му је послато упозорење о постојању разлога за отказ, на које се тужилац није изјаснио. Стога су се стекли услови да се због учињене повреде радне обавезе тужиоцу откаже уговор о раду. Тужилац је у периоду од 01.10.2021. године до 18.10.2021. године, у периоду од 20.10.2021. године до 15.03.2022. године и у периоду од 01.08.2022. године до 01.12.2022. године био запослен код послодавца Екоградња ДОО за производњу и уграђивање бетонске галантерије Зрењанин. Тужиоцу је за последњи месец рада код туженог пре него што је отворено боловање исплаћена зарада у износу од 35.055,00 динара. Међу странкама је неспорна висина зараде коју би тужилац остваривао да је радио код туженог.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбене захтеве тужиоца налазећи да оспорено решење о отказу уговора о раду није незаконито. Тужилац је у периоду од 22. до 25.05.2021. године (три узастопна радна дана) изостао са посла а да свој изостанак није оправдао, ни лекарском потврдом о привременој спречености за рад, нити на било који други начин, при чему је за одлуку лекарске комисије којом му је боловање закључено 21.05.2021. године сазнао 25.05.2021. године када му је изабрани лекар предао дознаке за боловање за мај 2021. године. Стога је тужилац својом кривицом учинио повреду радне обавезе која му је оспореним решењем стављена на терет. Тужени је пре доношења оспореног решења тужиоцу доставио упозорење о постојању разлога за отказ, па код изложеног нису испуњени услови за поништај решења којим је тужиоцу отказан уговор о раду. Стога је неоснован и захтев тужиоца за накнаду штете због незаконитог престанка радног односа из члана 191. став 1. и 5. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца у делу који се односи на поништај решења, као и у делу који се односи на накнаду штете у виду изгубљене зараде, а делимично у односу на накнаду штете уместо враћања на рад. По налажењу другостепеног суда иако није спорна чињеница да тужилац није долазио на рад у периоду од 22. до 25.05.2021. године и да свој изостанак са посла није оправдао на страни тужиоца не постоји кривица за учињену повреду радне обавезе. Ово стога што тужилац све до 25.05.2021. године није имао

сазнање да му је боловање закључено са даном 21.05.2021. године и да је зато био у обавези да се јави на рад наредног дана, односно 22.05.2021. године. С обзиром да није имао сазнање да му је боловање закључено тужилац није имао ни свест да својим поступањем, односно недоласком на посао у спорном периоду чини повреду радне обавезе која му је оспореним решењем о отказу уговора о раду стављена на терет. Зато је по налажењу другостепеног суда наведено решење којим је тужиоцу отказан уговор о раду незаконито. Код изложеног тужиоцу припада право на накнаду штете уместо враћања на рад у складу са чланом 191. став 5. Закона о раду у висини од једне зараде (35.055,00 динара) имајући у виду време проведено у радном односу и године живота тужиоца. Тужилац има право и на накнаду штете у виду изгубљене зараде у смислу члана 191. став 1. Закона о раду, у висини која међу странкама није била спорна, као и на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање у складу са члном 51. Закона о обавезном социјалном осигурању.

По оцени Врховног суда становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Оспореним решењем о отказу уговора о раду тужиоцу, запосленом код туженог на пословима ..., отказан је уговор о раду због повреде радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и члана 18. став 1. тачка 13. Уговора о раду - неоправдано узастопно изостајање са рада три радна дана или неоправдано изостајање са рада више од пет радних дана са прекидима у току дванаест месеци.

Према одредби члана 179. став 2. тачка 5) Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18) послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду.

Уговором о раду закљученим између парничних странака 07.10.2020. године чланом 18. став 1. тачка 13. предвиђено је да се повредом радне обавезе која може бити основ отказа овог уговора сматра неоправдано узастопно изостајање са рада три радна дана или неоправдано изостајање са рада више од пет радних дана са прекидима у току дванаест месеци.

Према наведеној законској одредби услов за отказ уговора о раду због повреде радне обавезе је кривица запосленог за предузету радњу или пропуштање, која у конкретном случају, по налажењу Врховног суда код утврђеног чињеничног стања на страни тужиоца постоји. Тужилац је за одлуку првостепене лекарске комисије на основу које му је боловање закључено са 21.05.2021. године сазнао 25.05.2021. године, у току преподнева када је о овој одлуци обавештен од стране изабраног лекара опште праксе. То значи да је тужилац од тог дана (25.05.2021. године) имао свест да нема оправдање за изостанак са посла 22.05, 24.05. и 25.05.2021. године, а ипак на посао није дошао ни тог дана, није се јавио послодавцу, ради достављања дознака, нити свој изостанак са посла оправдао. Код изложеног, тужилац је супротно налажењу другостепеног суда имао и сазнање и свест о недозвољености понашања, због чега је његов изостанак са посла био неоправдан. Стога су се остварили разлози за отказ уговора о раду предвиђени чланом 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и чланом 18. став 1. тачка 13. Уговора о раду од 07.10.2020. године. Тужени послодавац је поштовао

процедуру прописану одредбом члана 180. Закона о раду, јер је тужиоца писаним путем упозорио на постојање разлога за отказ уговора о раду.

Код изложеног, тужиоцу је оспореним решењем законито престао радни однос, па је с тим у вези у смислу члана 191. став 1. и 5. Закона о раду неоснован и тужбени захтев тужиоца који се односи на накнаду штете због изгубљене зараде, уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на износе изгубљене зараде и накнаду штете уместо враћања на рад.

Како је у наведеном делу преиначена другостепена пресуда и одбијена жалба тужиоца, то је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка и одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да му накнади трошкове парничног поступка.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку, припадају и опредељени трошкови овог поступка, у траженом износу од 136.500,00 динара који обухватају трошкове на име састава ревизије 49.500,00 динара према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања парничних радњи, као и на име судских такси за ревизију у износу од 34.800,00 динара и ревизијску одлуку 52.200,00 динара.

На основу члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић